

Joan Jaurés neish dins lo Tarn a Castras, en 1859. Dinc aus sons 17 ans, viu dins la bòrda de la Fedial, dambe los sons parents Jules e Adelaïde, e lo son frairòt Loïs. Passa ua enfança urosa a la campanha e lo remembre d'aquera vita paisana e de las suas dificultats n'ac deisharà pas jamès.

Ei un escolan deus excellents, plan sovent onorat. Prumèr, debuta ua carrièra de professor de filosofia au licèu d'Albi.

Passionat de politica, en 1885, ei elegit deputat deu Tarn après aver hèit, lo mes sovent, la sua campanha en occitan dins las bòrdas e los lòcs publics.

Consacra las suas primèras accions politicas a las condicions de trabalh deus paisans e a l'ensenhament. En 1911, valoriza l'ensenhament de l'occitan coma un atot entà l'aprentissatge de las autas lengas latinas e deu francés. N'ei malurosament pas seguit...

Entre 1889 e 1893, deveng socialista (corrent politic que defen l'egalitat entre los òmes e lo milhorament de las suas condicions de vita). N'ei pas mes deputat mès ensenheire a la facultat de Tolosa e maire-adjunt a l'instruccion publica a la comuna de Tolosa.

En 1893, encoratjat peus minaires de Caramauç, un novèl còp Jaurés ei hèit deputat. Deisha alavetz la sua carrièra d'ensenheire e se consacra sonque au melhorament de la vita obrièra. Defen la necessitat de la collectivizacion deus mejans de produccion.

En 1898, luta entà la reabilitacion deu capitani Dreyfus, capitani francés de religion judiva acusat d'aver balhat documents aus alemands, e condemnat a perpetuitat au camp de forçats de Caiena. Aquera accion n'ei pas compresa e l'escarta de la vita politica e ensenheira, se lança dins lo jornalisme.

En 1902, ei un còp de mes elegit deputat a Caramauç (e que'n demorarà dinc a la sua mòrt) e preng lo cap deus socialistas de l'Assemblada nacionala.

Après « La Petite République », en 1904, fonda lo quotidian « L'Humanité », que dirigish dinc a la sua mòrt.

Jòc

B	E	Û	Ô	W	Û	K	A	L	B	E	U	M	Ï	I	M	V	Û
M	Z	C	A	R	A	M	A	U	Ç	S	Î	Q	F	G	Ê	E	V
Ô	V	L	S	O	C	I	A	L	I	S	T	A	T	J	D	I	I
P	W	Ç	Ô	L	D	Â	Æ	K	Ë	N	Q	Z	Æ	V	W	R	L
Û	U	È	Ô	E	É	M	N	D	R	E	Y	F	U	S	Ç	E	L
Ï	V	N	F	V	Æ	H	D	T	A	R	N	H	U	M	Æ	R	A
F	M	P	Â	M	O	I	Û	Ï	É	Q	À	E	W	Æ	Ê	I	I
J	M	Ê	P	O	D	Ô	Q	Û	P	D	Æ	J	U	Ë	Y	A	N
A	Â	E	R	Î	Â	Ê	Ë	Ô	W	É	C	A	S	T	R	A	S
G	Û	Â	Ï	D	E	P	U	T	A	T	N	C	H	R	Z	U	Â

La bòrda ont a creishut
Vila d'origina
Lo son despartement
Fonccion politica la mes ocupada
Lo son partit politic
Prumèra empresa obrèra
Vila obrèra deu Tarn
Capitani jusiù
Nom deu son assassin

Pertrèit deu Joan Jaurés

LEXIC

Socialisme : idèa que defen l'egalitat entre òmes e lo melhorament de la sua condicion de vita.

Deputat : persona elegida entà representar lo pòble a l'assemblada nacionala.

Militant : persona que cèrca per l'accion a defèner ua causa.

Entremiei de las suas bèras accions politicas, podèm citar :

- las lèis d'assisténcia e d'assegurança, e las caishas de retrèita.
- l'instauracion de la jornada de trabalh de 10 oras.
- la jornada de trabalh de 8 oras entaus minaires.
- lo vòte d'un jorn de repaus ebdomadari (en principi lo dimenge).
- la luta entà l'ententa deus pòbles e lo manteng de la patz.
- la luta contra lo colonialisma.
- la luta contra la pena de mòrt.

Ei assassinat lo 31 julhet 1914 per Raoul Villain, extremista de dreita, a la velha de la declaracion de la primèra guèrra mondiala. Morish entà las suas idees.

Estatua de Jaurés a Caramauç

FRISA CRONOLOGICA

1881-1882

leis Jules Ferry :
l'educacion deveng liura,
gratuita, obligatòria dinc a
12 ans e laïca.

28/06/1914

assassinat de
l'arquiduc d'Austria a
Sarajevo

31/07/1914

assassinat de
Joan Jaurés

03/08/1914

declaracion
de guèrra de
l'Alemanha a la
França

